

Nr 24.

Av herr **Lindblad, Ernst**, om anställande av undersökning rörande inbetalning av kommunal- och kronoutskylder 1917 och 1918.

Innan riksdagen går att i fråga om den politiska och kommunala rösträttens ordnande för framtiden i vårt land avskriva de krav, som såväl för högerpartiet som liberala partiet varit *gemensamma* — nämligen fullgjord skatteplikt — synes det vara en ofrånkomlig fordran, man har rätt att uppställa, den nämligen att man *vet*, vad man går att besluta. Socialdemokratiska partiet har möjligen haft detta klart för sig, då det sedan lång tid tillbaka drivit sina krav på skattestreckets borttagande. Att de gjort detta i det genomskinliga syftet att därmed öka sina väljarskaror, torde man kunna taga för givet; man kan ej gärna säga, att det skett i rättvisans tecken, ty då skulle den socialdemokratiska fackföreningsrörelsen också för medlemsskap i sina föreningar tillämpat samma förfarande. Nu framhåller man visserligen, att det kan finnas ömmande fall, då skattebetalaren, om än med aldrig så god vilja, icke *kan* fullgöra sin skatteplikt. Ja, sådana fall kunna för visso finnas, men icke äro de de vanliga. Och liksom många *föreningar* säkerligen existera, som vilja bispunga sina skattebetalare genom att ordna månads- eller veckoinbetalningar för skattens utgörande, så torde nog också i framtiden kommunala verkställighetsnämnder vilja sörja för, att de ordentliga, men till skattebetalning verkligt *oförmögne* antingen genom tidigare avskrivning eller, om detta ej generellt kan ske, genom direkta understöd i rätt tid bispungas, så att ej de fullt ordentligas politiska eller kommunala rösträtt eluderas. I det fallet förefaller det, att i och med fattigvårdsstreckets humanisering, som — jag tror — alla partier kunna ena sig om, hinder ej möter till anordnande av en dylik kommunal regleringsapparat.

Vad man allmänt velat uppnå, är tydligen att komma åt de *oförbätterliga skatteskolkarna* och ej tillåta, att dessa på något sätt premieras,

utan verkligen drabbas av ett förtjänt straff. Och den allmänna meningen torde i det fallet vara fullkomligt utmejslad: »rättigheter och skyldigheter skola följas åt!» En sedan gammalt i vårt land bestämt intagen ståndpunkt i detta fall må ej avskrivas därför, att andra länder med andra förhållanden ej vetat upprätthålla samma idé. Regeringen uttalar sig själv i den riktningen (sid. 45): »Om vi i Sverige kunna stanna vid att fortfarande bibehålla den kommunala skattskyldigheten såsom villkor för rösträtt i våra kommuner, med hänsyn till vissa särregna drag i det kommunala livets organisation i övrigt, så skulle det däremot stå i uppenbar motsats till hela tidsutvecklingen och till andra länders förut inhöstade erfarenhet att bjuda medborgarna i våra kommuner något mindre än fullständig jämlikhet vid denna rösträtts utövning». Sådan likställighet är man nu beredd att acceptera, men väl tillmärkandes likställighet med *fullgjord* skatteplikt, ej en *skatteplikt på papperet*.

Av det hittills föreliggande materialet framgår ej, om någon verklig undersökning ägt rum. Det torde dock genom en kommunvis gjord granskning av de å restlängd slutligen kvarstående skatteskyldiga kunna utrönas, huruvida talet om verklig oförmåga och icke dess mera ond vilja eller försumlighet kan i flertalet fall spåras. Kommunalnämnder och taxeringsnämnder, som i regel hava en ingående personalkänedom, kunna säkerligen i de allra flesta fall klassificera materialet. Att en sådan undersökning, om den ej redan skett, ofördröjligen bör sättas i gång, synes vara en rättmätig fordran. I vad mån det framförda påståendet, att många *värnpliktiga* vid fullgörandet av sin fosterländska plikt kommit i konflikt med sin skattebetalningsskyldighet på grund av bristande förmåga, torde också klarligen framgå av en sådan undersökning.

Den statistik, som nu finnes och som huvudsakligen utgör en yrkesgruppering av icke-skattebetalarna och som i och för sig visar en betänklig stegring numera även på landsbygden, kan icke vara nog, utan det fordras en, låt vara subjektiv, men dock på erfarenhet och personlig kännedom grundad klassificering. Det är vidare att märka, att genom införandet i år av ett nytt skattebetalningssystem väsentliga förskjutningar kunna väntas. Det torde därför vara av nöden, att man låter granskningen omfatta 2 år, såväl fjolåret som innevarande år. Det kunde eljest lätt inträffa, att man av en antagligen högre siffra i år kunde förledas att på förhand draga konklusionen, att skatteförmågan nu genom högre levnadskostnader väsentligen nedgått, då i stället det antagliga är, att det ändrade *uppbördssättet* till följd av sin nymodighet och allmänhetens ovana därvid måste antagas vara huvudsakliga skälet till ett

sämre resultat. I vad mån bristande intresse för skattens inbetalning nu spelat in, då man — som mången antar — helt visst räknar med, att *skattebetalningsstrecket* redan nu skall falla bort, låter sig aldrig bedömas.

Det kan visserligen häremot anföras, att en sådan undersökning tar tid. Men vad har man då egentligen för brådska? Sverige har icke haft krig. Den militära säkerhetsvakten har längesedan indragits och de delar av flottan, som nu slutligen hemförlovats, hava dess bättre icke haft några svårare uppgifter. Man måste därför kategoriskt uttala: otåligheten är ej äkta, den har skickligt frammanats i ensidigt partisyfte, och de krav på noggrannhet och objektiv undersökning, som den besinningsfulla delen av Sveriges folk har grundlagsenlig rätt att uppställa, få ej gäckas. Jag tillåter mig därför hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att, innan en slutlig position fattas i fråga om skattebetalning såsom villkor för kommunal och politisk rösträtt, en så vitt möjligt fullständig undersökning kommer till stånd om inbetalning av såväl kommunal- som kronoutskylder 1917 och 1918.

Stockholm den 30 november 1918.

Ernst Lindblad.
